

Memòria

Programa Barcelona Ciutat de Drets

Segon any

BCN

Octubre 2018
Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat
Drets de Ciutadania, Participació i Transparència

Ajuntament de
Barcelona

**Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat
Drets de Ciutadania, Participació i Transparència**

Ajuntament de Barcelona

Octubre 2018

ÍNDEX

PREÀMBUL	4
REVISIÓ DE LA NORMATIVA MUNICIPAL SEGONS ESTÀNDARS DE DRETS HUMANS	5
ENFORTIMENT DE LA INCIDÈNCIA POLÍTICA SOBRE LA NORMATIVA QUE AFECTA DRETS HUMANS QUE NO ÉS COMPETÈNCIA MUNICIPAL	7
PLANS DE FORMACIÓ INTERNA I EXTERNA	10
PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA EL DISCURS D'ODI	17
OFICINA PER LA NO DISCRIMINACIÓ	21
PARTICIPACIÓ ACTIVA DE BARCELONA A LES XARXES I FÒRUMS INTERNACIONALS DE DRETS HUMANS	23
TREBALL CONJUNT I COL·LABORACIÓ AMB ENTITATS	25
PROPOSTES DE MILLORA I RECOMANACIONS	29
RESUM D'ACTIVITATS I INDICADORS	30
PRESSUPOST	32

Preàmbul

“Al cap i a la fi, on comencen els drets humans? A llocs petits, prop de casa —tan petits i tan propers que no surten als mapes del món. I malgrat això, són el món de les persones individuals; el barri on viu; l’escola o universitat on estudia; la fàbrica, granja o oficina on treballa. Aquests són els llocs on cada home, dona i nen busca igualtat en justícia, igualtat d’oportunitats, igualtat en dignitat i lliure de discriminació. A no ser que els drets signifiquin res allà, poc significaran enlloc. Sense l’acció ciutadana concertada per defensar-los a prop de casa, perseguirem en va el progrés arreu del món.”

Eleanor Roosevelt

**Direcció de Serveis
de Drets de
Ciutadania
i Diversitat**

Memòria
Programa Barcelona
Ciutat de Drets

Preàmbul 2017-2018

Durant el segon any de la Mesura de Govern “Barcelona Ciutat de Drets” que té lloc entre juny del 2017 i juny del 2018, es consolida, quant a implementació de les accions, el potent gir conceptual i d’enfocament que es proposava amb l’inici d’aquest mandat: els drets estan intrínsecament vinculats a la ciutat, amb la qual cosa l’Ajuntament esdevé responsable de la defensa i garantia dels drets de totes aquelles persones que hi viuen, des d’una perspectiva transversal, inclusiva i intercultural.

Aquest gir conceptual es pot veure reflectit amb les accions dutes a terme, tant les que estaven planificades dins la Mesura de Govern com les que han sorgit arran d’alguns fets succeïts a la ciutat aquest segon any, que ha estat condicionat per un context polític i social convuls. En primer lloc, pels atemptats patits a la nostra ciutat el 17 d’agost de 2017, en els quals van morir 14 persones i que van provocar que la ciutat quedés greument ferida per l’impacte d’un atac d’aquestes característiques. En segon lloc, pels fets succeïts l’1 d’octubre amb la convocatòria d’un refe-

rèndum que va ser declarat il·legal i la resposta dels cossos i forces de seguretat de l’Estat, que va ser agredir la ciutadania que anava a votar en alguns centres electorals de la ciutat.

En els dos casos, de vital rellevància per a la ciutat i les persones que hi conviuen, des de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat, es van dur a terme diverses actuacions per tal de protegir, defensar i garantir els drets humans de la ciutadania, que explicarem al llarg d’aquest document.

Cal destacar també que aquest any s’han aconseguit importants fites des de la Direcció de Serveis. D’una banda, la Mesura de Govern de la nova Oficina per la No Discriminació, que ha suposat un reforç dels recursos disponibles, així com del seu àmbit d’actuació. D’aquesta manera, el passat 9 de maig del 2018 s’inaugurava el nou local i s’ampliava l’espai disponible fins aleshores. D’altra banda, es va posar en marxa el Centre de Recursos en Drets Humans que té la seva seu a l’Oficina per la No Discriminació i que, entre altres funcions, recopila i fa difusió de documentació i recursos sobre dos eixos temàtics principals: els drets humans i les seves garanties i el principi d’igualtat i no discriminació.

En definitiva, aquest segon any d’implementació del Programa Barcelona Ciutat de Drets, hem aconseguit augmentar la qualitat dels nostres serveis, incrementar la demanda de formació interna, treballant de manera transversal amb altres departaments i serveis de l’Ajuntament, i augmentar també la demanda de la formació externa a través dels tallers i accions formatives realitzades a l’OND i Centre de Recursos.

També hem aconseguit treballar encara més mà a mà amb les entitats especialistes en drets humans i arribar a un major nombre de persones a través, entre d’altres, de la creació de les pàgines web de la Direcció de Servei i també a través dels actes i jornades realitzades aquest segon any.

Revisió de la normativa municipal segons estàndards de drets humans

“Aquests drets són garantits per les autoritats municipals, sense cap discriminació per raó de color, edat, sexe o opció sexual, llengua, religió, opinió política, origen nacional o social o nivell d’ingressos.”

Article II. Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

La **Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat** ha dut a terme les accions següents durant aquest segon any d’implementació:

1. Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l’espai públic de Barcelona

Durant el primer any de la Mesura de Govern es va fer un estudi de l’**Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l’espai públic de Barcelona**. En aquest informe es va poder constatar la necessitat de revisar el text de l’ordenança.

Així i tot, a causa de la falta de consens polític, no s’ha pogut modificar l’Ordenança, tal com es proposava inicialment.

Malgrat això, la **Gerència de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència (GDCPT)**, ha endegat una sèrie d’iniciatives per a la **modificació de diversos aspectes vinculats a l’Ordenança i la seva aplicació**. Concretament:

- **Potenciar l’aplicació de mesures alternatives.** La sanció com a darrera opció envers la infracció.
- **Adequar les estructures i òrgans responsables** de l’aplicació i seguiment de l’Ordenança a aquesta nova realitat.

És per aquesta raó que l’Oficina de la Convivència, que és l’oficina que s’encarrega de gestionar les multes per in-

complir l’Ordenança de la Convivència, que abans s’ubicava a l’Institut Municipal d’Hisenda, s’ha traslladat a la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat, dotant-se de noves funcions, totes elles relacionades amb l’anàlisi i seguiment estratègics del conjunt d’actuacions vinculades a l’estudi de dades i efectes que es deriven de l’aplicació de l’Ordenança per millorar la seva eficàcia i rendir comptes. Entre les noves funcions destaquen:

- Elaboració del Pla d’usos ciutadans de l’espai públic, efectes i impacte.
- Elaboració de l’informe de seguiment de l’aplicació de l’Ordenança.
- Elaboració de propostes de millora i mesures correctores.

Concretament s’estan fent estudis sobre:

- L’impacte de les multes de consum d’alcohol a l’espai públic, examinant el tipus de persona infractora, la reincidència, el volum de substitució d’aquestes multes, l’impacte per districtes i altres aspectes, per tal de valorar si s’està aplicant de forma efectiva la regulació d’aquesta infracció.
- Recollida i anàlisi de dades per elaborar un informe del Pla d’usos ciutadans de l’espai públic, que afecta de forma transversal tots aquells actors que intervenen en l’espai públic.
- S’iniciarà un treball conjunt amb la Direcció de Serveis de Prevenció per millorar l’informe anual de seguiment de l’Ordenança que es presenta a principis d’any.

I per altra banda s’està treballant amb altres agents que intervenen en l’aplicació de l’ordenança de la convivència que són:

- Oficina de la Convivència.
- Institut Municipal d’Hisenda.
- Guàrdia Urbana.

- Ecologia Urbana
- Direcció de Serveis de Prevenció. Nou decret de mesures.
- Serveis Socials.
- Oficina per la No Discriminació (OND).

2. Capacitat sancionadora

En aquest període, l'OND ha participat en diverses sessions municipals de treball intern per tal de definir l'aplicació de la seva capacitat sancionadora, tal com es planteja a la Mesura de Govern. Així, s'han estudiat diferents vies d'actuació per trobar millores en les fases dels expedients sancionadors: circuit d'incoació, inici d'expedient, identificació de sancions i notificació. En aquests moments s'està implantant un nou circuit per les queixes de discriminació en l'exercici del dret d'admissió, en col·laboració amb les federacions de locals d'oci nocturn.

3. Document de veïnatge

En el Plenari del Consell Municipal de 26 de maig del 2017 es va presentar la Mesura de Govern, que pretén afavorir i millorar els processos d'acollida i inclusió de les persones en situació irregular a la ciutat de Barcelona. Arran d'aquesta mesura, el 30 de novembre del 2017 la Comissió de Govern va aprovar el Decret de la Comissió de Govern pel qual es regula el procediment d'emissió del **document de veïnatge**. És un document que poden sol·licitar els veïns i veïnes que es troben en situació administrativa irregular, que siguin majors de 18 anys i que portin un mínim de 6 mesos empadronats a la ciutat de Barcelona i amb un any de residència en territori espanyol. Aquest document té l'objectiu d'acreditar-ne l'arrelament a la ciutat per, si s'escau, ser utilitzat en el marc dels procediments d'internament en CIE i/o expulsió.

Aquest tràmit es va començar a dur a terme el desembre del 2017 amb un total de

1.201 sol·licituds. Els sis primers mesos del 2018 tenim un total de 601 sol·licituds.

Es pot veure tota la informació sobre el document de veïnatge en l'enllaç següent:

<http://www.bcn.cat/novaciutadania/arees/ca/veinatge.html>

4. Guia per a la protecció i la promoció dels drets humans en la contractació pública

L'elaboració d'aquesta guia és una iniciativa impulsada per les entitats de defensa dels drets humans NOVACT, Nexes i Servei Civil Internacional, i compta amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, el Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament i l'Àrea Metropolitana de Barcelona. L'Ajuntament de Barcelona ha acompanyat tot el procés a través de la Direcció de Coordinació de Contractació Administrativa, la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional, i la Direcció de Drets de Ciutadania i Diversitat. L'objecte de la guia és garantir la protecció i el respecte als drets humans en l'àmbit de la contractació pública. Es tracta d'una guia de recomanacions i propostes per tal d'evitar la contractació per part d'administracions públiques d'empreses que vulneren els drets humans, així com de promoure el respecte dels drets humans en l'àmbit de contractació al llarg de tot el procediment de contractació. Per veure la guia sencera s'hi pot accedir mitjançant l'enllaç següent:

https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2017/11/27100727/GUIA_993_WEB_CAT.pdf

Enfortiment de la incidència política sobre la normativa que afecta drets humans que no és competència municipal

Les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal dels Drets Humans(...).

Article 10.2. Constitució espanyola de 1978

El principal vehicle de transformació de la normativa vigent és, i ha de ser, la ciutadania, i per tant és tasca dels governs locals apoderar aquests col·lectius actuant com a altaveu de segments de la població moltes vegades silenciats. En aquest sentit, la tasca de l'Ajuntament, quan parlem de competències que no són municipals, implica apoderar aquests col·lectius i treballar la incidència política envers les altres administracions.

Així, hem dut a terme accions d'incidència política en els eixos temàtics següents: mort digna; drets fonamentals i llibertats públiques; pau al País Basc; dignificació i sensibilització en l'àmbit del treball de la llar i la cura de les persones, i altres comunicats i declaracions institucionals que esmentarem en aquest apartat.

Mort digna

Per a aquest eix temàtic s'han realitzat aquestes actuacions:

- **Suport a la iniciativa de la ILP per part de l'Associació Dret a Morir Dignament per una mort digna.**
- **Declaració institucional** de suport a l'Associació Dret a Morir Dignament-Catalunya (DMD-Cat). En el document, l'Ajuntament es compromet a difondre la cultura de la mort digna entre la ciutadania i a informar-ne perquè es pugui exercir el dret de decidir en l'última etapa de la vida.
- **Participació per part de la Tinença de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència a la taula rodona "Ciutats europees per la mort digna"**, organitzada per l'Associació Dret a Morir Dignament (DMD). L'acte va posar de manifest el treball municipalista iniciat l'any 2016 al voltant del dret a la mort digna, exposant el recorregut realitzat fins ara, així com la seva voluntat de continuïtat i perspectives de futur, i amb la incorporació d'una dimensió internacional. A la taula hi van participar representants de diferents ajuntaments on s'han realitzat declaracions institucionals o mocions en favor del dret a una mort digna. En el cas de l'Ajuntament de Barcelona es va comptar amb la participació de Jordi Molina, assessor de la Tinença de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència.

Drets fonamentals i llibertats públiques

Per a aquest eix temàtic s'han realitzat diferents actuacions, algunes de les quals se centren a garantir drets, com ara les actuacions que es duen a terme al CIE de la Zona Franca, i d'altres a treballar per tal d'informar i sensibilitzar la ciutadania sobre els drets fonamentals i les llibertats públiques.

CIE Zona Franca

Millora de la situació dels interns al CIE.

A l'espera del procediment judicial obert a l'Audiència Nacional en què se sol·licita el tancament del CIE per incomplir la normativa d'activitats, seguretat i prevenció d'incendis, l'Ajuntament manté el compromís per treballar per la garantia dels drets dels interns. Aquesta tasca es realitza a través de tres serveis. El Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) que es presta a través de l'ICAB. El servei de visites i acompanyament, a través de la Fundació Migrastudium. I el servei de traducció i interpretació, que dona ABS. Dins el marc d'aquests convenis s'han elaborat dos informes sobre la situació de les persones internes que han posat de manifest les violacions dels drets humans que tenen lloc dins d'aquest centre.

Els informes es podem consultar en els enllaços següents:

https://www.migrastudium.org/sites/default/files/informe2017_ciezf_cat.pdf

<https://sjme.org/wp-content/uploads/2018/06/Informe-CIE-2017-SJM.pdf>

Taula de juristes “Estat de dret o estat d'excepció?”

Estat de dret o estat d'excepció? Aquesta és la pregunta que van haver de respondre juristes de diferents sensibilitats en un debat organitzat per l'Ajuntament de Barcelona sobre l'actual situació que viu Catalunya. Davant les accions repressives de l'Estat, l'Ajuntament de Barcelona va voler

cedir la paraula a cinc juristes de renom que van coincidir en afirmar que Catalunya viu “en estat d'excepció” sense que les Corts així ho hagin aprovat. El quart tinent d'alcalde i penalista, Jaume Asens, va obrir l'acte assegurant que el control dels Mossos, les detencions de càrrecs públics i les citacions de la fiscalia a més de 700 alcaldes s'emmarquen en un “context de suspensió de drets”.

La periodista Neus Tomàs va moderar la xerrada, que va aplegar més de 400 persones a l'Auditori, en què van participar: el magistrat emèrit del Tribunal Suprem, José Antonio Martín Pallín; la catedràtica de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona, Mercè Barceló; la jurista i exdiputada del Parlament, Gemma Calvet; el jutge de primera instància Guillem Soler; i l'advocat i membre de la comissió de defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB), Àlex Solà. Tots els juristes van coincidir a recalcar que la suspensió del referèndum per part del Tribunal Constitucional no el converteix en “il·legal” i que l'actual marc constitucional permetria un referèndum acordat si hi hagués “voluntat política”.

Cicle de conferències “Drets i presons”

Aquest cicle de conferències tenia l'objectiu d'**obrir** un espai de reflexió, memòria i debat entorn la relació entre drets, presó i ciutat.

Les sessions van tenir lloc al teatre de l'**antiga Presó Model de Barcelona**, al carrer Entença, 155, on al llarg de les dues

conferències es va comptar amb la participació, entre d'altres, de ponents de diferents perfils acadèmics i professionals relacionats amb el camp jurídic, social i de drets humans, que van exposar les seves mirades sobre la temàtica específica de cada conferència.

Dins aquest cicle es van dur a terme les conferències següents:

- **Delicte de sedició i presos polítics**, amb la intervenció de Jaume Asens, Victòria Rosell, Javier Pérez Royo i Neus Tomàs.

- **La Model: dona i presó**, amb la intervenció d'Encarna Boledón, Gemma Calvet, Gràcia Amo i Mònica Aranda.

També s'han dut a terme les següents activitats a l'**antiga Presó Model de Barcelona** en diferents formats:

Jornada “Veus emmordassades. La llibertat d'expressió a presó”

Davant la constatació de l'augment de la pressió repressora respecte al dret a la llibertat d'expressió per part de l'Estat, que ja es va iniciar amb l'aprovació de la Llei de Seguretat Ciutadana el 2014 -l'anomenada llei mordassa- i la reforma del Codi Penal del 2015, es van organitzar unes jornades de debat i reflexió al voltant d'aquesta qüestió, amb la col·laboració de la plataforma No Callarem. Tant els canvis normatius dels darrers anys com, sobretot, la seva aplicació expansiva per part del poder executiu i judicial, han portat recentment a situacions preocupants de limitació de la llibertat d'expressió, denunciades per organismes internacionals i organitzacions de defensa dels drets humans. En aquest sentit, amb les jornades **“Veus emmordassades. La llibertat d'expressió a presó”** es va donar resposta a la veu de persones directament afectades per aquesta regressió en els drets i llibertats, i es van escoltar propostes per revertir aquesta situació, tant des de l'àmbit legal i judicial com des del filosòfic i polític.

Jornada “Tortura i violència institucional a l'Estat Espanyol”

Aquestes jornades, organitzades per la Coordinadora per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura, van comptar amb el su-

port de l'Ajuntament de Barcelona. Sota el marc de presentació de l'Informe Anual 2017 de la Coordinadora per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura, la jornada pretenia ser un espai de denúncia, reflexió i debat tant de veus expertes com d'afectades.

El primer dia de les jornades va consistir en la presentació de les dades de l'informe per part dels membres de la coordinadora; després es va fer una taula rodona moderada per Enric Borràs (periodista del diari Ara) on hi van participar diverses persones afectades per la violència institucional, concretament, Txell Bonet, Gràcia Amo, Roger Espanyol i Mohamed Ezzakte. El primer dia de la jornada es va acabar amb una actuació musical de Breath Jazz Trio.

El segon dia va tancar les jornades amb el passi del documental *La cifra negra* i el posterior espai de debat a càrrec de l'Alés Paya (director del documental), Cristina Paya (OSPDH) i Elisenda Pradell (Írídia).

Campanya per promoure el dret a vot a les presons

Aquesta campanya consisteix en l'edició i impressió de 500 exemplars del díptic "El dret a vot de les persones privades de llibertat" que es va distribuir entre les diferents presons de la ciutat de Barcelona. Aquesta campanya està emmarcada en la Mesura de Govern Barcelona, Ciutat de Drets, que recull entre els seus objectius assolir la plena ciutadania. En aquest díptic s'explica quins són els passos que han de seguir les persones internes per exercir

el seu dret a vot des de l'interior de les institucions penitenciàries. Podem veure el díptic en el següent enllaç:

http://ajuntament.barcelona.cat/dretsidiversitat/sites/default/files/Dret_vot_CAT_Web.pdf

A banda del díptic, la campanya s'ha completat amb la declaració institucional en la qual el consistori es compromet a promoure activitats d'apoderament entre les persones internes per apropar la realitat social i política als centres penitenciaris de la ciutat. Podem veure la declaració institucional en el següent enllaç:

<https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2017/12/22112751/Declaraci%C3%B3-institucional-Vot-presons.pdf>

Pau al País Basc

Per a aquest eix temàtic es van dur a terme les jornades “Construint la pau al País Basc” treballant conjuntament amb l’entitat Fundipau.

Jornada “Construint la pau. Reptes i oportunitats per al País Basc després de la fi d’ETA”

Jornada de diàleg i reflexió davant el nou horitzó de convivència al País Basc. En aquesta jornada es va comptar amb la participació d’experts, víctimes de diferents sensibilitats i visions, així com d’una nodrida representació de la pluralitat política catalana, que van oferir el seu punt de vista. Durant l’acte es va obrir el diàleg al voltant de qüestions com ara el reconeixement a totes les víctimes; la polarització i politització del conflicte; els canvis en matèria penitenciària; el trànsit de l’excepcionalitat cap a una justícia de caràcter ordinar i el paper de la justícia restaurativa en processos de pau, i què ensenyen les experiències de reconciliació.

Aprofitant l’acte es va dur a terme una Declaració de Barcelona per la pau al País Basc. La Declaració recull el mandat de la jornada Construint la Pau, amb el suport d’entitats com ara Amnistia Internacional, Fundació per la Pau, Etxerat, Foro Social Permanente, ICIP i UGT i CCOO, entre altres.

13 de juny 9:30-18:00 h
Construint LA PAU Reptes i oportunitats per al País Basc després de la fi d'ETA

9:30 H
OBERTURA
9:45 - 11:15 H
Taula Rodona: "I ARA QUÈ?"
Presentació i moderació: Ana Vilella, investigadora de conflictes de l'Escola de Cultura de Pau, IJOP.
Presente: **Gorka Lasaabara**, periodista, director de *Cinco de Mayo*; **Robert Martínez**, excoordinador Unitat d'Atenció i Valoració a Afectats per Terrorisme (UAVT).

11:15 - 13:00 H
Taula Rodona: "VÍCTIMS DE LA VIOLÈNCIA RESISTENT I RECONeixEMENT"
Presentació i moderació: **Jordi Urquell**, president del Consell Català de Foment de la Pau.
Presente: **Rosa Lluïsa Borges**, professora d'Història a la UB i filla d'Enxerri Lluïsa; **Ana Magurrua**, portaveu d'Elkartu Dor i filla de Josep Magurrua; **José Vargas Rovado**, president de l'Asociación Catalana de Víctimas d'Organizacions Terroristas.

13:00 H - 16:30 H
Taula Rodona: "JUSTÍCIA I FI DE L'EXCEPCIONALITAT"
Presentació i moderació: **Xavier Masferrer**, president de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).
Presente: **Gemma Calvet**, advocada i analista política; **Adriana Ribes**, coordinadora d'Amnistia Internacional Catalunya; **Riiga Irwin**, advocat i polític; **José Antonio**, promotor de SARE i excoordinador de Justícia del Govern Basc.

16:30 - 18:00 H
Taula Rodona: "EL PARTIT POLITIC CATALAN DAMUNT EL MOMENT QUE VIU EL PAIS BASC"
Representants dels partits polítics: Catalunya en Comú, Ciutadans, CUP, ERC, PDeCAT, PP, PSC.

18:00 H
CLOENDA
José Antonio, tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Barcelona.

MUHA - Sala Martí l'Humà | Plaça del Rei s/n | Barcelona

#ConstruintPau

Ajuntament de Barcelona, Fundipau, Foro Social Permanente, ICIP, UGT, CCOO, Amnistia Internacional, Fundació per la Pau, Etxerat.

11

Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat

Memòria Programa Barcelona Ciutat de Drets

13 de juny 9:30-18:00 h
Construint LA PAU Reptes i oportunitats per al País Basc després de la fi d'ETA

MUHA - Sala Martí l'Humà | Plaça del Rei s/n | Barcelona

Ajuntament de Barcelona, Fundipau, Foro Social Permanente, ICIP, UGT, CCOO, Amnistia Internacional, Fundació per la Pau, Etxerat.

Dignificació i sensibilització en l'àmbit del treball de la llar i la cura de les persones

En el context del Consell d'Immigració de Barcelona (CMIB) l'any 2017 es va optar per treballar el tema de la **“Dignificació i sensibilització en l'àmbit del treball de la llar i la cura de les persones”**. A continuació resumim les accions que s'han realitzat sobre aquesta temàtica.

- Grup de treball per la dignificació del treball a la llar i la cura de les persones: aquest grup de treball ha concretat les accions a realitzar sobre aquesta temàtica amb el document ***Propostes per a la dignificació i sensibilització en l'àmbit del treball de la llar i la cura de les persones***, són propostes dirigides a equiparar en drets les treballadores de la llar i les cures amb la resta de treballadors i treballadores. Les 68 propostes afecten les administracions: els ens locals, les comunitats autònomes i, sobretot, el govern central. La publicació es pot veure en l'enllaç següent:

<http://www.bcn.cat/novaciudadania/pdf/consell/Doc.GT.Ilar.00.ca.pdf>

Actualment el grup de treball està novament en marxa per fer la implementació de les 68 propostes.

- La Trobada Barcelona Ciutat Diversa del CMIB, que va tenir lloc el 22 d'octubre del 2017 i va dedicar-hi el vessant reivindicatiu a aquesta qüestió, a més de la lectura del manifest per al conjunt d'entitats del Consell. Es van realitzar diferents activitats de sensibilització per part de les entitats i es van programar 4 taules rodones a l'Auditori, a les quals van assistir aproximadament 300 persones.
- Vídeos i càpsules de sensibilització envers el treball de la llar i les cures. 1 vídeo de 15 minuts i 6 càpsules curtes. En l'enllaç següent s'hi pot accedir al vídeo:

<https://www.youtube.com/watch?v=IF5nxfwUc1I>

Altres manifestos i comunicats

- Manifest per la dignificació del treball de la llar i de les cures elaborat participativament i aprovat en comissió oberta al conjunt del CMIB (26 de setembre del 2017). El manifest es pot consultar en el següent enllaç:

<http://www.bcn.cat/novaciudadania/pdf/consell/CMIB.manifest.171022.es.pdf>

- Comunicat d'adhesió del CMIB a la declaració de suport a Proactiva Open Arms del Consell Municipal de Cooperació. Des del CMIB es vol expressar l'adhesió a la declaració aprovada pel Consell Municipal de Cooperació donant suport a l'ONG Proactiva Open Arms. Al comunicat s'expressa també la indignació per les acusacions de tràfic de persones de les quals ha estat objecte l'organització, i s'exigeix la retirada de tots els càrrecs contra aquesta ONG sense ànim de lucre, dedicada a rescatar del mar les persones refugiates que arriben a Europa fugint de conflictes bèl·lics, persecució o pobresa. El comunicat es pot veure en el següent enllaç:

<https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2018/04/26113331/Comunicat-adhesio-CMIB-a-Declaracio-Consell-Coop-Open-Arms-04-2018.pdf>

- Comunicat de rebuig del Consell Municipal d'immigració a la inclusió del concepte “immigració irregular” com amenaça als valors en un projecte de materials curriculars educatius. Aquest projecte, proposat pels ministeris d'Educación, Cultura, Deporte y de Defensa i dirigit a alumnes de primària, concretament en la unitat 5 titulat “Amenazas que ponen en peligro nuestros valores”, associa la immigració a amenaces com el terrorisme o la proliferació d'armes de destrucció massiva i altres. El comunicat del CMIB rebutja aquesta publicació i exigeix que s'elimini qualsevol menció a la immigració com a amenaça en qualsevol material educatiu, i que qualsevol material educatiu estigui basat en el respecte i la defensa dels

drets humans, la no discriminació, la convivència i l'acollida.

- Comunicat del Consell Municipal del Poble Gitano davant les paraules pronunciades pel ministre de l'Interior italià, Matteo Salvini, en relació al poble gitano. El comunicat expressa el seu rebuig davant d'aquestes declaracions i es reafirma la solidaritat del Consell

Municipal del Poble Gitano de Barcelona amb els germans i germanes gitanes d'Itàlia i de tota Europa, s'expressa que les declaracions del ministre Salvini són inacceptables per a un càrrec públic d'un estat membre de la Unió Europea, com és el de ministre de l'Interior, i es considera que el mínim que s'hauria de fer és demanar la seva dimissió.

Plans de formació interna i externa

Les autoritats municipals contribueixen a augmentar el nivell de ciutadania mitjançant pedagogies educatives, en particular pel que fa a la lluita contra el sexisme, el racisme, la xenofòbia i la discriminació, tot implantant principis de convivència i hospitalitat.

Article XIII. Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Durant aquest segon any s'ha consolidat el Pla de formació interna en drets humans i interculturalitat amb noves accions a diferents col·lectius i s'ha engegat el Pla de formació externa que es duu a terme mitjançant el Centre de Recursos de Drets Humans, ubicat a l'Oficina per la No Discriminació

Formació interna

Continguts de drets humans

- Informació sobre mecanismes de garantia de drets humans: OND i Síndica de Greuges.
- Drets humans i drets a la ciutat: drets de proximitat.
- El paper del municipi com a defensor dels drets humans.
- La Carta de Salvaguarda dels drets humans.
- El dret a la participació i què comporta. La garantia del dret a la participació, activa, lliure i significativa de la ciutadania en les polítiques públiques. Interacció del dret a la participació amb altres drets. Bones i males pràctiques en la implementació i l'exercici del dret a la participació en l'àmbit municipal de Barcelona.
- L'enfocament basat en els drets humans.
- Marc normatiu, internacional i nacional i les obligacions que se'n deriven.
- Els drets humans com a proposta.

Continguts en els diferents àmbits de la discriminació i del discurs de l'odi

- El racisme i els diferents àmbits de la discriminació: islamofòbia, antigitanisme.
- Conceptes i estratègies per afrontar i prevenir les discriminacions.
- Concepte discriminació i normativa.
- Discriminació directa.
- Discriminació indirecta.
- L'obligació d'actuar i el codi penal.

Continguts en interculturalitat

- Introducció a la perspectiva interseccional.
- Cultures i identitats. La construcció de la diversitat cultural.

Com a accions d'aquest 2017-2018 caldria destacar-ne les següents

- Formació als agents amb funcions de policia de barri, als districtes de Sant Martí i Sant Andreu (novembre 2017) i Sants i Ciutat Vella (abril 2018) en les següents temàtiques: diversitat cultural i religiosa als barris, drets humans en l'àmbit policial, poble gitano. En total aquests grups han rebut una formació d'entre 7 i 11 hores en drets humans i interculturalitat.
- Formació a formadors de la GUB i a corporals i comandaments sobre discriminació i delictes d'odi.
- Formació a agents de platges sobre drets humans dins l'àmbit policial.
- Formació d'acollida a nous agents de la GUB sobre diversitat cultural.
- Formació intercultural amb professorat del Consorci d'Educació de Barcelona.
- Formació amb tècnics i tècniques de prevenció dels districtes.
- Formació per l'oferta transversal de l'Ajuntament de Barcelona. Personal districte Horta-Guinardó.

Així, aquest any 2017-2018, a banda de seguir treballant amb els grups objectius del 2017 (OACS, GUB i Serveis Socials), els col·lectius que hem triat com a grup diària han sigut els tècnics i tècniques de prevenció i seguretat i el professorat del Consorci d'Educació de Barcelona. També s'ha treballat amb altres col·lectius que ens han fet la sol·licitud, per exemple, els interventors de TMB, o els JIPS (professio-

nals que treballen als Instituts), i els professionals del districte d'Horta-Guinardó. En l'Annex (5) podem veure una graella amb totes les formacions dutes a terme durant el 2018.

El pla de formació interna en drets humans i diversitat tindrà una memòria d'activitats que es presentarà el mes de desembre.

Formació externa

Des del Centre de Recursos en Drets Humans s'ofereix **formació de diversa tipologia i nivells** a la ciutadania i a les entitats de Barcelona en matèria de discriminació i de drets humans. S'intenta donar una oferta formativa especialitzada, dirigida a aprofundir en determinats àmbits que poden ser reconeguts com a prioritaris. Es treballa des de la complementarietat amb la resta d'oferta formativa que ja s'ofereix a la ciutat sobre aquest tema per part d'altres serveis públics i entitats.

El Pla de formació externa encetat pel Centre de Recursos en Drets Humans de l'OND ha iniciat la implementació de la formació per a entitats amb la formació **“Els mecanismes internacionals de protecció dels drets humans de l'ONU per a entitats de Barcelona”**, a càrrec de l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans, amb el lideratge i la iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona i la Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans de CGLU (Ciutats i Governes Locals Units). Aquesta formació va aplegar 20 entitats

de Barcelona i es va dur a terme els dies 22 i el 23 de maig, als espais de formació de l'OND i del CGLU. Les persones que van dur a terme la formació van ser: Marta Franco, de l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans, i Clara Marsan, de l'Oficina per la No Discriminació de l'Ajuntament de Barcelona.

En aquesta formació es van dur a terme 4 sessions dedicades a explorar els procediments centrals i els mecanismes de drets humans de l'ONU per denunciar i resoldre les violacions dels drets humans i la interacció de les ONG per interactuar-hi, així com una visió general de la resposta que l'Estat Espanyol ha tingut fins ara en els diferents mecanismes. A la darrera sessió va assistir l'Adjunt General del Síndic, i diverses entitats van compartir la seva experiència en tant que interlocutors de Nacions Unides a través dels seus diferents mecanismes i oficines (Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans, Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Observatori DESC).

Prevenció i lluita contra el discurs d'odi

Les autoritats municipals fomenten, amb tots els mitjans de què disposen, el respecte de la dignitat de tots (...).

Article 1. Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

La prevenció i lluita contra el discurs de l'odi o discurs discriminatori ha estat una de les prioritats polítiques més desenvolupades en aquesta mesura. No en va, un dels requisits per arribar a la plena igualtat de drets dels ciutadans i ciutadanes és la necessitat de lluitar contra qualsevol forma de discriminació, ja que coarten la llibertat de les persones i atempten contra els seus drets.

Davant aquest perill, l'Ajuntament ha d'adoptar un paper actiu en l'elaboració de mesures que facin front als discursos discriminadors, no només plantant cara i desmuntant les tesis en les quals se sostenen, sinó també portant a terme accions de prevenció a través de la interculturalitat, el diàleg interreligiós i l'educació.

Partint d'aquestes idees, el desenvolupament d'aquesta mesura ha tingut dues línies d'actuació: la lluita contra els discursos discriminadors per col·lectius afectats i la lluita contra la discriminació segons l'àmbit on es produeix. Així, en el primer apartat parlem d'islamofòbia, antisemitisme, racisme, aporofòbia, homofòbia...; i en el segon, de discursos discriminadors a l'espai públic, a les xarxes socials i als mitjans de comunicació, entre d'altres.

Pel que fa als discursos d'odi per col·lectiu, les accions més destacades han estat les següents:

Pla municipal de lluita contra la islamofòbia

Durant aquest segon any de la mesura Barcelona Ciutat de Drets cal destacar aquestes accions dutes a terme en el marc de Pla contra la islamofòbia:

Àmbit de prevenció

- Material de marxandatge, bosses que es van repartir entre entitats i persones que van assistir a l'acte del Saló de Cent el dia Internacional de Lluita contra la Islamofòbia. En total es van fer 100 bosses, 1.000 xapes i 500 globus.

- Jornada de reflexió i debat sobre la prevenció de la islamofòbia en l'àmbit educatiu (maig del 2018).
- Jornades de la Lluita antiterrorista a la prevenció de l'extremisme violent: Experiències locals des d'una perspectiva europea. Jornades organitzades pel CIDOB amb col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, a les quals es van convidar diverses ciutats i regions europees.
- Taller sobre discriminacions a l'Oficina per la No Discriminació: taller de reflexió específic entorn de les discriminacions islamòfobes i l'OND com a mecanisme de garantia. Aquest taller està dirigit principalment a les entitats islàmiques i les entitats que atenen població musulmana, amb especial èmfasi en la joventut i les dones .

- El taller es va posar en marxa durant el primer trimestre del 2018 i fins a data de tancament d'aquest informe s'han realitzat quatre sessions en col·laboració amb diverses entitats i un servei municipal del districte de Sant Andreu.

Àmbit de garantia

- **Commemoració del Dia contra la Islamofòbia.** Durant l'any 2017 es va crear un grup de treball per al disseny de la celebració del Dia Internacional de Lluita contra la Islamofòbia, i d'aquesta manera es va executar la mesura recollida al Pla: el foment de la participació de les comunitats musulmanes en el disseny del dia contra la islamofòbia. Després de treballar conjuntament durant set mesos es van consensuar tres activitats que es van realitzar el mateix dia, el 12 de desembre del 2017:
 - **Taller: "Rumors de pedra a l'espai públic".** El taller es va portar a terme als voltants de la Plaça del Rei, amb una dinàmica interactiva basada en preguntes preparades anteriorment i que van ser contestades de manera voluntària per les persones que passaven pel carrer i s'hi apropaven. Al final del taller, es va tirar a terra el mur, que estava format per caps de cartó i on estaven penjades les respostes dels participants. L'activitat va comptar amb la participació d'unes 80 persones.

- **Recepció institucional de l'alcaldessa a les entitats** de la comissió mixta i del Grup de Treball del 12 de setembre. Es van intercanviar breument impressions sobre les comunitats islàmiques de la ciutat i sobre la situació que es viu després dels atropellaments de la Rambla del passat 17 d'agost.

- **Taula rodona de joves al Saló de Cent.** Joves de diversos perfils van exposar les seves vivències quotidianes com a musulmans barcelonins. Al final de l'activitat es va llegir el Manifest de Lluita contra la Islamofòbia.

Altres actuacions vers el discurs d'odi

- **Antigitanisme.** Des de la Direcció de Drets de Ciutadania i Diversitat s'han realitzat diverses accions per a la prevenció i lluita contra la discriminació envers les persones gitanes. Cal destacar la trobada del grup de treball d'Eurociutats per la inclusió del poble gitano i la jornada posterior de debat amb agents i institucions vinculades a l'àmbit. També s'ha iniciat amb un procés consultiu, l'elaboració de la Mesura de Govern Poble Gitano i Interculturalitat, que té prevista la seva presentació per aprovació el setembre del 2018.

El Consell Municipal del Poble Gitano ha impulsat diferents activitats vinculades a diades com la commemoració del 8 d'abril (Dia Mundial del Poble Gitano) i el 5 de novembre (Dia Internacional de la Llengua Romani) per a la visibilització i reconeixement del poble gitano i de les entitats gitanes a la ciutat.

- **Homofòbia:** L'OND va assistir a la **1a Trobada Internacional d'Observatoris contra la LGTBIfòbia** a l'espai Francesca Bonnemaison, els dies 1,2 i 3 de juny. Aquesta "neix per valorar una de les eines més importants que té el moviment LGBTI: els Observatoris", segons Eugeni Rodríguez, president de l'Observatori Contra l'Homofòbia de Catalunya. Per tal d'**unificar les dades d'agressions publicades contra les persones LGBTI**, cal conèixer les diverses accions de les administracions i de les entitats, dedicades a la prevenció, denúncia i actuació contra la LGTBIfòbia. El registre de "les incidències que pateixen les persones per la seva orientació afectivosexual o la seva identitat de gènere" ha estat un dels temes que s'ha debatut segons la presidenta de les trobades, Elena Longares. "Aquest registre ha de ser fiable, vàlid i legítim, de manera que la metodologia que es faci servir és essencial i bàsica, i forma homologable en l'àmbit estatal i, fins i tot, internacional." S'ha vist la necessitat de reconèixer la víctima com a posseïdora de drets i amb una agència

pròpia, és a dir, la capacitat d'actuar amb els seus propis mitjans. S'ha debatut també sobre la necessitat d'incorporar la visió interseccional i aterrar-la, per donar una resposta més adequada a la realitat. L'OND va participar en la mesa de bones pràctiques, juntament amb altres 16 ponents, compartint metodologies de treball i valorant el model d'atenció centrat en la persona. Les trobades van aplegar més de 100 persones i hi van participar activistes internacionals de països com ara el Senegal i Costa Rica.

- **Web Barcelona vs. odi:** arran de les jornades que es van dur a terme els dies 2 i 3 de març del 2017 "Barcelona vs. odi a les xarxes socials" es va crear la pàgina web "Barcelona vs. odi".

Aquest web és un espai de divulgació en matèria de discurs d'odi posat a disposició de la ciutadania i és una plataforma de divulgació i sensibilització en matèria de lluita contra el discurs d'odi, tant en la seva manifestació en línia com fora, amb informació, materials i recursos pedagògics, informatius i d'anàlisi per a la ciutadania. Aquest web es va actualitzant periòdicament, amb notícies, materials, entrevistes, bones pràctiques, etc.

Fins avui s'han publicat 10 entrevistes a persones que, bé per la seva feina, bé per les seves idees, lluiten contra l'odi; 6 bones pràctiques (publicades entre juny del 2017 i juny del 2018); 7 infografies, i altres articles que es poden descarregar. El web ha rebut un total de 5.146 visites en aquest període de temps.

- **Observatori de discursos discriminatoris Grup Barnils:** la Direcció de Serveis va encarregar al grup de Periodistes Ramon Barnils l'elaboració d'un estudi sobre el discurs discriminatori en els articles publicats als mitjans de comunicació pel que fa a persones o col·lectius potencialment afectats per l'anti-

gitanisme, l'aporofòbia, la islamofòbia i la xenofòbia.

L'Observatori del discurs discriminatori als mitjans és una eina per reflexionar sobre els discursos i la construcció ideològica als mitjans de comunicació. El GPRB impulsa aquest observatori per fomentar la bona tasca periodística entre professionals del sector i alhora pretén dotar de recursos la ciutadania per a una lectura en clau crítica dels mitjans. Es pot consultar l'estudi sencer en aquest enllaç:

<https://www.media.cat/discursodimitjans/>

Les accions que s'han dut a terme en la prevenció i lluita contra la discriminació i el discurs de l'odi segons l'àmbit on es produeix són les que segueixen en aquesta llista:

Discurs d'odi a l'àmbit escolar

- Projecte MIST. L'objectiu del projecte MIST és sensibilitzar sobre la detecció de discursos discriminatoris i la necessitat de generar contra-narratives i narratives alternatives que reivindicuin conceptes com la diversitat, la convivència i els drets humans. MIST és un projecte que agrupa, per un costat, el coneixement dels processos creatius i tecnològics que donen com a resultat un videojoc i, per l'altre, el treball amb la població jove escolar i adolescent en general de Barcelona en la lluita contra els missatges i discursos d'odi a les xarxes socials. MIST s'està desenvolupant actualment, acabada la primera

fase de creació del videojoc (abril del 2018), amb la participació activa de més de 400 joves adolescents de 2n i 3r d'ESO de 8 escoles i 7 barris diferents de la ciutat de Barcelona. A les 30 sessions implementades a les escoles, l'alumnat ha treballat la conceptualització del joc i l'establiment dels objectius i mecàniques d'aquest. D'aquesta manera, se'ls motiva com a generadors de continguts virtuals per a l'estructura i contingut del videojoc i se'ls fa reflexionar sobre què són els discursos d'odi, com es detecten, què es pot fer davant d'un missatge d'odi i com se l'ha de contrarestar.

- Participació al grup de treball del programa de la Xarxa d'Escoles i Instituts per la Igualtat i la Diversitat. Escoles per la Igualtat i la Diversitat és un programa de formació i acompanyament **als centres públics i concertats**, basat en la Mesura de Govern de l'Ajuntament de Barcelona de juliol del 2014, per a la implementació d'un programa de **prevenció de les relacions abusives, la violència masclista, la discriminació racial, i la discriminació per diversitat funcional, sexual, de gènere, identitat, orientació sexual, etnicocultural i religiosa**, adreçat a les comunitats educatives de centres públics i concertats d'infantil, primària i secundària de la ciutat de Barcelona. Des de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat es participa en el grup de treball de renovació de la xarxa, s'hi aporten recursos i s'hi deriven entitats especialitzades en els temes de drets humans, diversitat i no discriminació.

Oficina per la No Discriminació (OND)

Aquests drets són garantits per les autoritats municipals, sense cap discriminació per raó de color, edat, sexe o opció sexual, llengua, religió, opinió política, origen nacional o social o nivell d'ingressos.

Article II. Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Aquest segon any de la Mesura de Govern Barcelona Ciutat de Drets, destaca pel gir que ha donat un dels serveis d'aquesta direcció, l'Oficina per la No Discriminació, no només pel fet d'haver-se aprovat la Mesura de Govern Barcelona Ciutat de Drets i el canvi físic de l'espai, sinó per altres esdeveniments succeïts a la ciutat, per exemple el servei especial que es va desenvolupar pels fets de l'1 d'octubre o la participació de l'OND a partir dels atemptats del 17 d'agost del 2017, per desenvolupar una campanya comunicativa sobre rumors, estereotips i prejudicis.

Cal destacar que l'OND té la seva memòria pròpia, on de manera exhaustiva queden detallades totes les actuacions. La podem veure en el següent enllaç:

http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-no-discriminacio/sites/default/files/Memoria%20OND_2017_05.pdf

A continuació enumerem les accions més destacades en aquest període:

- **Creació del Centre de Recursos en Drets Humans**, funciona des del mes de febrer del 2018 i, entre altres funcions, **recopila i fa difusió de documentació i recursos** sobre dos eixos temàtics principals: els drets humans i les seves garanties i el principi d'igualtat i no discriminació. Aquests recursos són **oberts a la ciutadania** amb una voluntat diversa, tant d'educació i pedagogia social, com d'adreçar-se a les persones que es dediquen a la recerca i l'especialització acadèmica.
- **Servei d'atenció especial a les víctimes de l'1 d'octubre**: aquest servei es va crear amb la intenció de donar atenció jurídica i psicosocial de qualitat a les persones que van patir agressions o abusos policials de manera directa en aquella jornada, i que per tant, són víctimes de la violència institucional. Aquesta atenció es podia dur a terme tant individualment com en grup. L'enfocament principal era recollir de manera independent els testimonis de les persones afectades per poder elaborar un informe propi des de la perspectiva de les vulneracions dels drets humans. A partir d'aquí, analitzar la possibilitat d'escollir els casos més rellevants a fi d'exercir l'acusació popular a través del litigi estratègic amb l'objectiu d'aconseguir sentències favorables que puguin servir de precedent a l'hora d'evitar que fets com aquests es repeteixin. Els objectius d'aquest servei eren els següents:
 - Orientació i assessorament jurídic a les víctimes i familiars d'agressions policials.
 - Atenció i suport psicosocial a les víctimes i familiars d'agressions policials.
 - Intervenció comunitària a través de tallers grupals en col·legis electorals i barris on es van produir càrregues policials, oferint suport psicosocial i/o orientació jurídica.
- **Aprovació de la Mesura de Govern de l'OND**, presentada el juliol del 2017. Aquesta Mesura de Govern estableix que l'Oficina per la No Discriminació és el servei municipal des d'on s'atén, s'assessora, es fa mediació i se sanciona (allà on és legalment impossible) davant situacions discriminatòries. També és l'oficina municipal d'atenció a la ciutadania des d'on s'informa, es forma i se sensibilitza sobre drets humans i drets de ciutadania a Barcelona, a través del Centre de Recursos en Drets Humans.

Cal destacar, que el servei ha atès un total de 294 casos, dels quals , 123 han rebut atenció individualitzada i 171 han participat en els tallers grupals.

D'altra banda, posar en relleu també que l'Ajuntament de Barcelona s'ha personat com a acusació popular davant el Jutjat d'Instrucció número 7 de Barcelona, l'òrgan judicial competent per investigar a fons les circumstàncies en què es van produir les actuacions policials, així com assenyalar quines d'aquestes actuacions podrien suposar un excés en l'ús de la força.

- **Col·laboració amb la Guàrdia Urbana en la millora del seu protocol envers els casos de discriminació:** la Guàrdia Urbana i l'OND han elaborat conjuntament un protocol per millorar la resposta davant situacions de discriminació i delictes d'odi a la ciutat. El protocol inclou, a més, un catàleg d'indicadors per facilitar la detecció d'infraccions d'odi i discriminació, així com una relació dels elements que han de constar en l'atestat per permetre avançar en la investigació posterior. També s'incorporen totes les mesures d'actuació per a una correcta atenció a les persones que hagin estat víctimes d'aquestes infraccions, així com la informació que cal facilitar per poder obtenir l'assessorament legal i psicosocial que ofereix l'OND.
- **Participació en les jornades del Dia de la Diversitat.** El **Dia de la Diversitat s'adreça als estudiants i les estudiants de 12 a 18 anys** i és una proposta educativa de **foment, sensibilització i educació dels drets humans**. En el marc d'aquesta jornada l'OND va organitzar un taller de 20 minuts dirigit a joves de 12 a 14 anys amb els continguts següents: drets humans i drets de ciutadania, Oficina per la No Discriminació i discriminació, estereotips i prejudicis.

En total 350 adolescents van participar en aquest taller.

- **Campanya de comunicació de la inauguració de l'OND. Amb motiu de la inauguració de l'OND, el dia 7 de maig del 2018, es van realitzar les accions comunicatives següents:**
 - Creació d'una nova imatge gràfica i de marca, implementada també en la decoració de la reforma del carrer Ferran. Es van editar 5.000 fulletons informatius sobre l'OND en català, castellà i anglès i 20.000 desplegable traduïts a 18 idiomes, també es va dur a terme l'edició de 2.000 documents de lectura fàcil de la Declaració Universal dels Drets Humans.
 - Cal destacar també que es va dur a terme una roda de premsa, amb distribució de dossier explicatiu, amb la presència de Jaume Asens, Aida Guillen i un dels testimonials recollits en els vídeos de la campanya comunicativa.
 - Per donar-li més impuls a la nova OND també es va dur a terme una campanya comunicativa de ciutat basada en la nova pàgina web, la qual ha tingut un total de 6.718 visites en aquest període, i es van realitzar 6 càpsules de vídeo amb casos reals atesos per l'OND.
 - Pel que fa a l'elaboració de materials, s'han fet banderoles, venecianes, OPIS (plafons publicitaris) per a parades de bus, clips d'àudios a ràdios, i cartells en 9 idiomes. Respecte al marxandatge, s'han fabricat 1.500 capes i 1.000 bosses amb la nova imatge de l'OND.

Participació activa de Barcelona a les xarxes i fòrums internacionals de drets humans

Les autoritats municipals afavoreixen la creació de xarxes i associacions de solidaritat entre ciutadans i ciutadanes (...).

Article V. Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat

Barcelona ha estat des de sempre, i ha de seguir sent, un dels referents locals i internacionals pel que fa a la defensa dels drets humans. En aquest sentit, des d'una perspectiva global, l'Ajuntament de Barcelona treballa per potenciar la col·laboració entre ciutats en matèria de drets humans millorant la projecció internacional dins de l'àmbit local.

Les accions de l'Ajuntament dins d'aquesta línia de treball són les següents:

- **Col·laboració amb xarxes de ciutats.** L'Ajuntament té actualment un conveni de col·laboració amb **Ciutats i Governos Locals Units (CGLU)** per difondre i implementar la CESDHC i impulsar la Carta Agenda Mundial dels Drets Humans a la Ciutat, treballar per implementar mecanismes de garantia dels drets humans a la ciutat i fomentar la projecció internacional de l'Ajuntament en les xarxes de defensa dels drets humans.
- **Participació en esdeveniments internacionals de drets humans.** Durant aquest any, l'Ajuntament ha comptat amb una gran incidència en esdeveniments de caire internacional. A continuació es resumeixen les principals participacions emmarcades en la Mesura de Govern:
 - Participació a ECCAR (coalició de ciutats europees contra el racisme), conferència sobre Cultura, esports i diversitats a Lieja, 27 i 28 d'abril, steering committee.
 - **Treball Eurocities per la inclusió del poble gitano.** Trobada i visita d'estudi de membres del grup de treball, entitats, experts i serveis municipals.

El passats dies 14 i 15 de maig, Barcelona va ser l'escenari de la trobada del Grup de Treball d'Eurocities per la inclusió del poble gitano, en què van participar-hi les ciutats de Barcelona, Estocolm, Leeds, Tolosa, Gant, Nantes, Göteborg, Cluj-Napoca, Brno, Roma, Berlín i Viena. Durant dos dies, membres del grup de treball d'Eurocities, entitats, experts i serveis municipals van treballar i debatre sobre polítiques i pràctiques per a la inclusió del poble gitano a escala local, així com sobre l'abordatge de la seva discriminació i la garantia en la igualtat d'oportunitats i d'accés als serveis públics. Des de l'Ajuntament de Barcelona es van exposar els serveis i programes municipals per a població gitana, i es va debatre al voltant de l'enfocament de Barcelona respecte a la inclusió del poble gitano per trobar àrees de millora en el treball que realitza.

- **Preparació de la Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans.** Amb motiu del 20è aniversari de la **Primera Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans** celebrada a Barcelona el 1998, on es va gestar l'embrió del que posteriorment seria la **Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans (CESDH)** aprovada a Saint-Dennis l'any 2000, es pretén commemorar l'efemèride amb una nova trobada internacional per l'any 2018. S'està treballant el contingut des de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat i el Centre de Recursos de Drets Humans (OND).

Aprofitant la celebració enguany del 70è aniversari de l'adopció de la Declaració Universal dels Drets Humans i el 20è aniversari de la celebració a Barcelona de la I Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans, l'Ajuntament de Barcelona està preparant per als pròxims 10 i 11 de desembre la **Conferència Internacional *United Cities for Rights***, un espai de trobada i aliança entre ciutats des d'on defensar la plena

ciutadania, els drets humans i la democràcia.

Les migracions i la situació de refugi, el municipalisme i les bones pràctiques en drets humans, així com els feminismes i la seva relació amb els drets humans seran els eixos vertebradors d'aquesta

conferència, i se'n farà ressò dels problemes, preocupacions i reivindicacions per les quals travessa la societat actual. Aquest esdeveniment se celebrarà els dies **10 i 11 de desembre**, al **Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB)**.

Treball conjunt i col·laboració amb entitats

La Mesura de Govern Barcelona Ciutat de Drets i aquesta Direcció de Serveis, es caracteritzen per treballar de costat amb les entitats d'especialistes en drets humans i no discriminació, que tenen expertesa en els diferents àmbits i temàtiques dels que s'ocupa la direcció de serveis, per tal de sumar, i no restar ni fer competència a la tasca que aquestes entitats duen a terme des de fa molts anys.

A continuació detallem els diferents espais de col·laboració que ja tenim amb les entitats:

Convenis i subvencions

Convenis

La Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat compta amb els convenis següents:

Fundació Migra Studium

Projecte d'acompanyament als interns al CIE- Zona Franca

Aquest projecte consisteix en l'acompanyament de les persones immigrades que es troben privades de llibertat al Centre d'Internament d'Estrangers (CIE) a la Zona Franca de Barcelona. Els objectius d'aquest projecte són:

- Escoltar i acompanyar les persones internes al CIE.
- Proporcionar informació sobre la seva situació i promoure gestions per a la seva defensa en l'accés al Servei d'Orientació Jurídica.
- Elaborar un informe anual juntament amb les entitats de la xarxa Servei Jesuïta a Migrants (SJM).
- Realitzar accions de denúncia i incidència política respecte al tema dels CIE, conjuntament amb altres plataformes i entitats de la societat civil (Tanquem els CIE).
- Sensibilitzar sobre la vulneració de drets que es puguin donar en el CIE.

ICAB (Il·lustre Col·legi de l'Advocacia a Barcelona)

Servei d'Orientació Jurídica al CIE (SOJ CIE)

El SOJ CIE ofereix un servei d'orientació jurídica als interns que es troben al CIE i que el sol·liciten.

Aquest servei té les següents funcions:

- Orientar jurídicament els estrangers que es troben internats al CIE que així ho sol·licitin.
- Informar sobre l'estat de tramitació de la mesura cautelar d'internament i dels

processos administratius i jurisdiccional de retorn, devolució i expulsió.

- Orientar els interns que ho demanen en la formulació i presentació de sol·licituds de justícia gratuïta.
- Orientar en la formulació i presentació de sol·licituds de justícia gratuïta davant dels Serveis de Tramitació de Justícia quan el Servei de Tramitació de Justícia Gratuïta (SERTRA) de l'ICAB resulti competent per a la seva tramitació.
- Assessorar els interns en la formulació i tramitació de les peticions i queixes sobre qüestions referents a la seva situació d'internament, tant si van dirigides al director del centre com al jutge de control del centre d'internament.
- Comunicar a les autoritats i organismes competents quan es detectin situacions de tràfic d'éssers humans o la detecció de situacions creditors de protecció internacional.

Servei d'Orientació Jurídica Sant Miquel

Des d'aquest servei s'impulsa i es difon la mediació com a mètode de resolució de conflictes familiars i civils. En aquest sentit el servei atén les persones que ho demanen o que són derivades per altres serveis municipals i volen participar en un procés de mediació. En aquests supòsits la seva tasca consisteix a:

- Informar sobre la mediació i les seves característiques.
- Orientar i atendre les persones que s'hi vulguin acollir.
- Identificar, contactar i oferir a l'altre/s part/s en conflicte participar en el procés de mediació.
- Informar i gestionar l'accés a la justícia gratuïta, si és el cas.
- Proporcionar el formulari de sol·licitud de mediació i l'ajuda necessària per emplenar-lo.
- Derivar la sol·licitud al Centre de Mediació de Dret Privat de Catalunya quan es tracti d'un beneficiari de justícia gratuïta.

- Informar dels diferents centres o col·legis professionals on poden obtenir llistats de professionals en la mediació pels casos de ciutadans sense el benefici de justícia gratuïta.

SOS Racisme. Projecte "Atenció a persones victimitzades per racisme. Incidència social i política: visibilitzar per transformar", amb els objectius següents:

- Oferir un servei d'atenció i denúncia (SAiD) per a les víctimes de racisme i xenofòbia gratuït i únic, complementari a l'oferta pública existent, en coordinació, concretament, amb l'Oficina per la No Discriminació de l'Ajuntament de Barcelona.
- Donar a conèixer el servei a persones susceptibles de patir racisme.
- Consolidar el SAiD com una eina d'apoderament de les persones que han estat víctimes de racisme.
- Visibilitzar casos de racisme com a vulneració de drets.
- Desenvolupar una estratègia d'incidència política i social sobre les temàtiques prioritzades.

CGLU (Organització Mundial de Ciutats i Governes Locals Units) pel "Projecte secretaria de la comissió d'inclusió social, democràcia participativa i drets humans" amb els objectius següents:

- Difondre la Carta Agenda Mundial dels Drets Humans a la Ciutat i la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans en la Ciutat i promoure l'adhesió de la ciutat de Barcelona.
- Suport a l'organització del Fòrum Mundial de Ciutats pels Drets Humans (Gwangju).
- Suport a l'organització de la trobada "50 anys del Dret a la Ciutat" (Saint Denis) i Ciutats pels Drets (Madrid).
- Implementar metodologies i eines d'inclusió de l'enfocament dels drets humans en les polítiques públiques així com dissenyar tallers pràctics per testar-ne la utilitat pràctica.

- Promoure els drets humans a la ciutat, el dret a la ciutat i el dret a la centralitat en àrees metropolitanes, facilitant-ne l'aprenentatge mutu i l'intercanvi d'experiències concretes sobre polítiques i programes locals que fomentin els drets humans.
- Participar activament en els espais de treball per al disseny de l'estratègia global de CGLU.
- Establiment de nous compromisos i/o línies de treball concret al voltant de les cartes locals de Drets Humans.
- Promoure la creació d'un espai de treball amb l'IDHC i l'Ajuntament de Barcelona, per tal de preparar la conferència europea de Barcelona del 2018 en commemoració del 20è aniversari de la conferència de Barcelona 1998.
- Elaboració d'una metodologia d'aprenentatge sobre ciutats de drets humans en col·laboració amb l'equip de CGLU.
- Organització d'una sessió d'aprenentatge sobre mecanismes internacionals de protecció dels drets humans per a entitats locals.
- Difondre el programa de vigilància ("monitoratge") de drets humans, així com dels indicadors d'avaluació, i estudiar la seva possible implementació a Barcelona en el 2018.
- Participar en les activitats del Pla de Drets Humans de Barcelona amb rellevància internacional.
- Reivindicar les accions de l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit internacional i participar en les activitats locals de rellevància internacional sobre drets humans.

A banda d'aquests convenis, la DS de Drets de Ciutadania també ha fet aportacions a entitats que tenen convenis marc amb altres àrees de l'Ajuntament. Aquestes entitats són: Consell de la Joventut de Barcelona, Federació Ecom i La Fede.

En les graelles següents podem veure l'import de l'aportació total de la DS:

Subvencions

Tant l'any 2017 com l'any 2018 la DS de Drets de Ciutadania i Diversitat ha subvencionat projectes en convocatòria ordinària amb un total de 380.000 € cada any.

L'any 2017 es van subvencionar 98 entitats i aquest any 2018, un total de 63 entitats.

Taula d'entitats d'atenció a persones víctimes de discriminació

Aquesta taula d'entitats es va crear a partir de la nova Mesura de Govern de l'OND i, tot i que es troba oberta a noves incorporacions, actualment està formada per les entitats següents: Bayt al-Thaqafa, SOS Racisme, Observatori contra l'Homofòbia, Irídia, Fundació Assís, Unión Romani, Fundació Secretariado Gitano, Federació ECOM, Federació Salut Mental Catalunya, Aathi i Federació Veus.

La taula d'entitats s'ha reunit dues vegades el 2017 i dues vegades el 2018 i ha establert els objectius d'actuació següents:

- **Compartir informació i metodologies de treball.**
- **Fer una radiografia conjunta mitjançant un informe de la situació de discriminació a la ciutat.**
- **Cobrir les necessitats formatives que tenen les entitats.**

Consells de participació

La DS de Drets de Ciutadania i Diversitat té dos consells de participació, el Consell Municipal d'Immigració (CMIB) i el Consell Municipal del Poble Gitano.

El **Consell Municipal d'Immigració** compta amb un total de 52 entitats, entre les quals es troben entitats d'immigrants i entitats d'acollida. Entre les principals accions que duu a terme el Consell hi ha:

- La trobada d'entitats BCN Ciutat Diversa que té la finalitat de crear un espai per

mostrar, compartir i gaudir la diversitat de la nostra ciutat. A la darrera edició, que va tenir lloc l'octubre del 2017, es van dur a terme diverses activitats dirigides a diferents franges d'edat, taules rodones, actuacions musicals i dansa.

- Premi CMIB: cada any es presenta la convocatòria del Premi del CMIB. Aquest premi representa el compromís adquirit per l'Ajuntament de Barcelona amb el CMIB i pretén valorar, principalment, els treballs i la feina feta per tal d'assolir la plena ciutadania real de les persones immigrades, així com la cohesió social. El darrer any el premi va tractar sobre dignificació i sensibilització en l'àmbit del treball de la llar i la cura de les persones; enguany el premi del CMIB anirà al voltant de la temàtica de discriminació en el dret a l'habitatge.

El Consell Municipal del Poble Gitano aplega un total de 21 entitats gitanes i té, entre altres objectius, promoure accions a favor de la cultura gitana, fomentar iniciatives per combatre el racisme i vetllar perquè el Programa d'Acció Municipal inclogui mesures específiques per al poble gitano. Entre les accions més destacades del CMPG hi ha:

- Actes pel Dia Internacional del Poble Gitano, 8 d'abril. Amb aquests actes es vol reivindicar la recuperació de la riquesa de la cultura gitana i dels seus valors, reconeixent-ne la història, la llengua i les aportacions del poble gitano, que conformen la cultura col·lectiva de la ciutat de Barcelona. Els actes del Dia Internacional del Poble Gitano consisteixen en la instal·lació de punts d'informació en diferents indrets de la ciutat, per part de les entitats del Consell, per tal de donar a conèixer la cultura gitana. La celebració també compta amb un acte públic el mateix dia 8, amb actuacions en diferents disciplines artístiques, dutes a terme per persones gitanes.
- Commemoració del dia de la llengua romaní, 5 de novembre. Aquesta és una

diada que pretén reivindicar el reconeixement de la llengua del poble gitano. Amb aquesta celebració es proposen diferents activitats culturals.

L'any 2017 es va dur a terme una exposició a la seu del districte de Gràcia anomenada "Romaní *Chib*, la llengua universal", dedicada a un petit grup d'autors i autores romanís, de reconeguda vàlua i trajectòria en el món literari. El mateix dia 5 de novembre es va projectar al cinema Texas la pel·lícula *Papusza* i, posteriorment, es va celebrar una taula rodona sobre la situació de la llengua romaní a Europa; una lectura de poemes en llengua romaní va tancar l'acte.

Accions formatives

El Pla de formació interna de drets humans i interculturalitat ha treballat des dels seus inicis en col·laboració amb entitats expertes en drets humans i interculturalitat, i aquestes han dut a terme un gran nombre de les accions formatives proposades. Durant aquest període han participat a les formacions entitats com ara Sos Racisme, La Xixa Teatre, l'Institut de Drets Humans de Catalunya, l'Escola de Cultura de Pau, l'ANUE, l'Associació Catalana de Defensa dels Drets Humans, el Centre d'Estudis Africans i Interculturals i l'Associació Stop Fenòmens Islamòfobs. D'altra banda, s'ha treballat en l'elaboració d'un catàleg d'accions de sensibilització en drets humans i interculturalitat adreçat a professionals de districtes i sectors, en el qual hi ha propostes d'accions de sensibilització de diverses entitats de la ciutat.

Pel que fa a la formació externa, es va treballar amb la col·laboració de CGLU per l'organització i la implementació d'una formació que va dur a terme una representat de Nacions Unides.

Propostes de millora i recomanacions

El Programa Barcelona Ciutat de Drets va començar el juny del 2016 i s'ha anat desplegant al llarg dels tres anys següents de mandat. Ha estat una de les línies de treball principals de la nova Direcció de Drets de Ciutadania i Diversitat, que ha comptat amb un reforç del pressupost destinat a drets civils i amb una major centralitat política en el si del govern (tenint com a referent una Tinença d'Alcaldia).

La valoració general de la posada en marxa del Programa és molt satisfactòria, ja que s'ha aconseguit la implementació de gairebé la totalitat de les mesures i les actuacions previstes en el Pla. Al llarg d'aquests anys destaca el reforç i la consolidació de molts dels serveis ja existents (com l'Oficina de No Discriminació), i la posada en marxa de nous plans com ara el Pla contra la Islamofòbia i el Pla de Formació en Drets Humans.

A continuació s'apunten algunes propostes de millora i recomanacions amb l'objectiu de consolidar i ampliar el Programa en els pròxims anys:

- Seguir amb la consolidació de l'OND com a espai de referència a la ciutat en matèria de lluita contra la discriminació.
- Impulsar la territorialització de l'OND a través de la formació dels professionals i entitats dels districtes en matèria de drets humans i discriminació.
- Continuar impulsant campanyes de comunicació per tal de millorar el grau de coneixement de l'OND en el conjunt de la ciutadania i, especialment, entre els col·lectius en situació de vulnerabilitat.
- Ampliar els col·lectius de treballadors municipals prioritaris per al Pla de For-

mació en Drets Humans, amb l'objectiu de formar totes les àrees que intervenen en l'atenció a la ciutadania.

- Consolidar la coordinació amb el Consorci d'Educació de Barcelona per tal d'ampliar la formació en drets humans i no discriminació, tant pel que fa als infants com pel que fa al professorat.
- Participar activament en el projecte de la xarxa d'escoles per la igualtat i la diversitat, amb l'aportació de continguts, recursos i entitats referents en drets humans.
- Seguir duent a terme actes i jornades per informar, formar i sensibilitzar la ciutadania sobre els drets humans i la no discriminació, i continuar amb la línia, entre d'altres, de fer propostes relacionades amb àmbits d'interès que siguin d'actualitat.
- Consolidar l'Escola de Defensors de Drets Humans com un projecte que serveixi per enfortir les persones i entitats referents en drets humans i no discriminació de la ciutat.
- Elaborar una estratègia per tal de millorar l'impacte i la visibilitat de les accions del programa i, per tant, arribar de manera més directa a la ciutadania, especialment en la comunicació dels actes i jornades que es realitzen des del programa i els productes que en resulten.
- Desenvolupar indicadors d'avaluació d'impacte de les accions del Programa Barcelona Ciutat de Drets, a través de diferents metodologies, com per exemple mitjançant enquestes òmnibus a la ciutadania sobre el coneixement de les temàtiques del programa.

Resum d'activitats i indicadors

Indicadors	juny 2016- juny 2017	juny 2017- juny 2018
Concepte	Quantitat	
Exemplars editats	38.250	43.300
Documents realitzats	2	10
Productes de marxandatge	200	5.000
Total de visites a les pàgines web de la Direcció de Serveis	6.162*	32.939
Total de persones formades		
Persones formades (formació interna)	469	816
Persones formades (formació externa)	496	665
Total	956	1.481
Persones assistents a jornades i actes		
825	3.149	
Joves assistents a tallers		
Tallers Joves OND	296	86
Dia de la Diversitat		350
Projecte Mist		400
Persones ateses dins del Programa Barcelona Ciutat de Drets		
Atencions de l'OND	436	393
Atencions del servei especial 1 d'octubre		294
Persones ateses per entitats amb conveni amb la DS		
CIE Zona Franca Migrastudium 2017	146	208
CIE Zona Franca Icab 2017	149	723
Servei de traducció al CIE	127	563
Total	385	2.181

* només pàgina web drets i diversitat a partir del maig a Bcn vs odi a partir del febrer

Indicadors	juny 2016- juny 2017	juny 2017- juny 2018
Concepte	Quantitat	
Declaracions institucionals, manifestos i comunicats		
Comunicats	0	3
Manifestos	0	2
Declaracions institucionals	3	3
Total	3	7

Indicadors de la campanya de l'OND		
Visites vídeos realitzats		286.335
Impressions en mitjans digitals		1.108.439
Impressions en xarxes socials		1.719.290
OPIS i venecianes		200
Cartelleria al carrer		2.000

Pressupost

A continuació detallem una comparativa entre la despesa dels dos períodes 2016-2017 i 2017-2018.

Despesa 2017	Import en euros 2016-2017	Import en euros 2017-2018
Accions de prevenció	882.655,39	821.148,71
Accions de garantia	151.795,47	264.083,59
Total	1.034.450,86	1.085.232,3

Despesa per capítols	Import en euros 2016-2017	Import en euros 2017-2018
Capítol 1	1.968,00	18.951,90
Capítol 2	406.109,26	507.330,39
Capítol 4	626.374,60	558.950,00
Total	1.034.451,86	1.085.232,29

32

**Direcció de Serveis
de Drets de
Ciutadania
i Diversitat**

Memòria
Programa Barcelona
Ciutat de Drets